

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 350/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Cívikom, Tomášikova 4, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 62/2017-206 z 29. novembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 78/2018 z 27. marca 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia [REDACTED]

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), zastúpeného advokátom JUDr. Milanom

Cívikom, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 62/2017-206 z 29. novembra 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 78/2018 z 27. marca 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) svojím rozsudkom sp. zn. 51 C 356/2014 z 28. septembra 2016 zamietol žalobu sťažovateľa o určenie vlastníckeho práva a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podal žalobca (sťažovateľ) prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie. Na odvolanie žalobcu krajský súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. 7 Co 62/2017-206 z 29. novembra 2017 predmetný rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanej priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že v konaní pred všeobecnými súdmi napádal neplatnosť zmluvy o zabezpečovacom prevode práva nielen pre rozpor s § 151j v nadväznosti na § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ale aj pre rozpor s § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Rozporom s § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka sa podľa sťažovateľa nezaoberal okresný súd ani krajský súd. Sťažovateľ pritom poukazoval na to, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva, predmetom ktorej je nehnuteľnosť v hodnote vyššej ako 4-násobok pôžičky, ktorá bola zabezpečovaná zabezpečovacím prevodom práva, a výkon práva z takejto zmluvy sa priečia dobrým mravom. Pôžička poskytnutá sťažovateľovi mala výšku 18 256,66 € (550 000 Sk) a hodnota nehnuteľnosti (bytu) bola v roku 2003 podľa sťažovateľovho odhadu vo výške 65 622,45 €. S poukazom na odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ktoré zdôrazňovali dobromyseľnosť žalovanej, sťažovateľ túto jej dobromyseľnosť spochybňoval. Poukazoval

prítom na postupnosť prevodov vlastníckeho práva, keď po prevode vlastníckeho práva na sťažovateľovho veriteľa (██████████), tento previedol vlastnícke právo na obchodnú spoločnosť DOMINO nova s. r. o., ktorá ho následne previedla na žalovanú, t. j. manželku v tom čase konateľa predmetnej obchodnej spoločnosti.

4. Sťažovateľ tvrdí, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa v tomto prípade prieči dobrým mravom, a preto je neplatná podľa § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaná preto nemohla následne platne nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti na základe neplatnej zmluvy o zabezpečovacom prevode práva.

5. Podľa sťažovateľa konanie na všeobecných súdoch nevykazovalo znaky spravodlivosti a narušilo princípy práva na spravodlivý proces. Všeobecné súdy sa podľa tvrdení v ústavnej sťažnosti nezaoberali sťažovateľom napádanou neplatnosťou zmluvy o zabezpečovacom prevode práva aj pre rozpor s § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. Všeobecné súdy taktiež dospeli k záveru, že sťažovateľom spochybňovaná zmluva o zabezpečovacom prevode práva je platná, a tento záver podľa sťažovateľa riadne neodôvodnili. Týmto došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Tým, že všeobecné súdy neposkytli jeho vlastníckemu právu náležitú ochranu, porušili aj jeho základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 7Co/62/2017 zo dňa 29.11.2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 7Cdo/78/2018 zo dňa 27.03.2019 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 7Co/62/2017 zo dňa 29.11.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 7Cdo/78/2018 zo dňa 27.03.2019 sa zrušujú a vec vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré sú Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Cibika do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie,

ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou považuje za potrebné uviesť, že obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 284/2018).

III.A K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

16. Napadnutému rozsudku krajského súdu vyčítal sťažovateľ arbitrárnosť a skutočnosť, že ignoroval jeho námietku rozporu zmluvy o zabezpečovacom prevode práva s dobrými mravmi.

17. Krajský súd v napadnutom rozsudku k odvolacím námietkam sťažovateľa uviedol:

„Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak v prvom rade skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva žalobcu a následne prejudiciálne posudzoval platnosť Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva. Odvolací súd v otázke existencie naliehavého právneho záujmu odkazuje na odôvodnenie prvoinštančného rozsudku, s ktorým sa stotožňuje. Zároveň konštatuje, že súhlasí aj so závermi súdu prvej inštancie ohľadom vylúčenia primeraného použitia § 151j Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah a ohľadom vyodenia platnosti Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva v súvislosti s náležitosťami stanovenými v aplikovanom § 553 Občianskeho zákonníka (účinného do

31.12.2007) v spojení s § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa podrobne zaoberal všetkými námietkami vznesenými žalobcom a tieto aj náležitým a presvedčivým spôsobom vyhodnotil. Pokiaľ ide o namietanú neplatnosť Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva z dôvodu neprimeranej výšky zabezpečenia pohľadávky bytom, ktorou argumentoval v odvolacom konaní, odvolaciemu súdu neostáva nič iné, len opäť odkázať na odôvodnenie prvoinštančného rozhodnutia o neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcu. Ak sa súd prvej inštancie nezaoberal v tomto smere žalobcom predkladanou judikatúrou, tak predovšetkým z dôvodu, že nemal preukázanú hodnotu nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, a teda nebolo možné vyhodnotiť tvrdenú neprimeranosť zabezpečenia pohľadávky Žalobcom pripojené listiny v rámci doplnenia odvolania (cenový prehľad predaja bytov v r. 2003 - 2004 v Bratislave od spoločnosti REMAX a vývoj priemerných cien nehnuteľností na bývanie na Slovensku Národnej banky Slovenska) jednak nepreukazujú skutočnú cenu predmetnej nehnuteľnosti a zároveň ich nemožno považovať za dôkazy, ktoré by žalobca bez svojej viny nemohol uplatniť v prvoinštančnom konaní (uvedené ani netvrdil), na takéto dôkazy potom odvolací súd ani nemohol prihliadať Námietka žalobcu, že nebol prizvaný k výkonu zabezpečovacieho práva nemá vplyv na posúdenie platnosti Zmluvy o zabezpečovacom prevode práva. Ani ostatná argumentácia žalobcu v súvislosti s úhradou kúpnej ceny [REDAKOVANÉ] a spoločnosti DOMINO nová, s .r. o. neodôvodňuje odlišný záver, k akému dospel súd prvej inštancie Na základe uvedeného nemožno argumentácii žalobcu o nesprávnom právnom posúdení priznať úspech.“

18. Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ale aj rozsudku okresného súdu. Tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08). Napriek tvrdeniu sťažovateľa, že všeobecné súdy sa ním vznesenou námietkou rozporu s dobrými mravmi nezaoberali, okresný súd v tomto kontexte uviedol:

„Predmetnú zmluvu o pôžičke žalobca nespochybňoval, avšak vo vzťahu k nej tvrdil, že bola uzavretá v tiesni, nakoľko sa nachádzal v nepriaznivej finančnej situácii, ktorá ho donútila uzatvoriť nápadne nevýhodnú zmluvu, ktorú v tom čase považoval za jediné možné

východisko. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že žalobca uzavrel Zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bola suma vo výške 550 000,- Sk. pričom sám uviedol, že z tejto sumy použil len sumu 113.000,- Sk na úhradu dlhu na byte správcovi a zvyšok mal slúžiť na jeho podnikateľské aktivity, z ktorých zisku si chcel zabezpečiť finančné prostriedky na vrátenie dlžnej sumy. Tento stav podľa názoru súdu nie je možné považovať za stav, kedy sa dlžník nachádza v takej situácii, že si musí zapožičať finančné prostriedky na úhradu základných potrieb a rozhodne nie je možné túto situáciu charakterizovať ako tieseň...

Súd po preskúmaní obsahu danej zmluvy, vychádzajúc z konkrétnych okolností prejednávanej veci, najmä s poukazom na účel zabezpečovaného záväzku (pôžička, ktorá v prevažnej časti mala slúžiť žalobcovi na jeho podnikanie), osobu dlžníka, ktorý bol navyše konateľom a spoločníkom spoločnosti, ktorá má v predmete podnikania sprostredkovanie nákupu, predaja a prenájmu nehnuteľností - teda podnikal s nehnuteľnosťami a tak si musel byť vedomý následkov, ktoré ho postihnú v prípade neuhradenia záväzku, ako aj s prihliadnutím na to, že žalobca do dnešného dňa sa ani len nepokúsil predmetné finančné prostriedky v sume 550 000,- Sk veriteľovi vrátiť a prejaviť tak skutočnú vôľu záväzok zo zmluvy o pôžičke splniť, a najmä s poukazom na dobromyseľnosť žalovanej, žalobu zamietol...

Poukazovanie na konanie veriteľa v rozpore s dobrými mravmi za danej situácie neobstojí, najmä za stavu, keď aj konanie samotného dlžníka, ktorý nikdy neprejavil snahu dlžnú sumu vrátiť (napr. jej zložením do súdnej alebo notárskej úschovy) a po uplynutí 9 rokov od uzavretia zmluvy o pôžičke a zabezpečovacom prevode sa žalobou v konaní vedenom pod sp. zn.: 15C/140/2012 začal domáhať určenia neplatnosti zmluvy, sa tiež javí ako konanie v rozpore s dobrými mravmi.“

19. K nerovnováhe medzi zabezpečeným záväzkom a hodnotou nehnuteľnosti, ktorá ho zabezpečovala, okresný súd uviedol:

„Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, týkajúce sa neprimeranej výšky zabezpečenia pohľadávky bytom, ktorý podľa jeho tvrdenia mal nepomerne vyššiu hodnotu ako mala v tom čase zabezpečovaná pohľadávka vo výške 18 256,66 € (550 000,- Sk) a poukazovanie na nízku kúpnu cenu za ktorú veriteľ predmetný byt predal, súd uvádza, že v tejto časti žalobca rovnako neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal aká bola hodnota

predmetnej nehnuteľnosti v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Poukazovanie na trhovú hodnotu bytu v súčasnosti (po uplynutí 13 rokov odo dňa uzavretia zmluvy) neobstojí. Pri stanovení hodnoty bytu je nevyhnutné vychádzať z jeho ceny v čase uzavretia zmluvy, pričom hodnota nehnuteľností je podmienená aj jej celkovým stavom (opotrebovanie a pod.). V prípade, ak mal žalobca za to, že hodnota nehnuteľnosti je vyššia, nič mu nebránilo, aby si tento svoj nárok voči veriteľovi uplatnil (či už v podobe práva na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo náhrady škody), čo však žalobca nikdy riadne neurobil.

Vo vzťahu k osobe žalovanej ako vlastníčky predmetného bytu, ktorá sa stala jeho vlastníčkou v roku 2004 a do dnešného dňa byt užíva, má v ňom prihlásený trvalý pobyt a až do 20.04.2013 (kedy jej bola doručená žaloba Okresným súdom Bratislava II vedená pod sp. zn.: 15C/140/2012) nemala vedomosť, že by jej nemalo svedčať vlastnícke právo, má súd za to, že jej prislúcha ochrana dobromyseľného vlastníka a poskytnutie ochrany sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci súdu javí jednoznačne ako spravodlivé.“

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto

právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

21. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a jeho súčasťou je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. II. ÚS 4/94), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy).

22. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

23. Ústavný súd je, ako už bolo uvedené, oprávnený a povinný posúdiť ústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi došlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a či možno ich konania (postupy) a rozhodnutia považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli

na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a aplikácia zákonov neporušujú uvedené ústavno-procesné princípy (m. m. II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 302/07).

24. Z už citovaných častí rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu (body 17, 18, 19) je zrejmé, že všeobecné súdy sa napriek tvrdeniu sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti zaoberali aj jeho námietkou týkajúcou sa rozporu s dobrými mravmi. Aplikovanie právnej úpravy zákazu rozporu s dobrými mravmi je v mnohých prípadoch veľmi komplikované. Dobré mravy sú totiž všeobecný pojem, ktorý rôzne osoby vedia subjektívne naplniť rozličným obsahom (napríklad niekto môže považovať za rozpor s dobrými mravmi, keď príde o byt bez ohľadu na okolnosti, niekto iný zas nezodpovedné spoliehanie sa na to, že o byt nepríde napriek nesplneným záväzkom). V tomto prípade všeobecné súdy po komplexnom posúdení veci dospeli k záveru, že apel sťažovateľa na dobré mravy je účelový a v okolnostiach prípadu nebolo možné deklarovat' jeho vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Sťažovateľovu pozíciu v tomto prípade rozhodujúcim spôsobom oslabil podnikateľský úmysel, ktorý v rozhodujúcej miere stál za predmetnou pôžičkou, a do určitej miery aj jeho laxný a nedôsledný prístup k následnému sporovému konaniu, napríklad vo vzťahu k dokazovaniu rozdielu medzi hodnotou zabezpečeného záväzku a hodnotou nehnuteľnosti. Vývoj priemerných cien na bývanie zverejňovaných Národnou bankou Slovenska, na ktorý poukazoval sťažovateľ, je iba priemerný štatistický údaj, ktorý nemôže slúžiť na záväzné a smerodajné stanovovanie cien nehnuteľností v konkrétnom spore týkajúcom sa konkrétneho bytu. Argumenty, ktorými odôvodnili všeobecné súdy svoj záver o platnosti zmluvy, boli zrozumiteľne a jasne vysvetlené. Z týchto záverov vychádzalo aj konečné rozhodnutie o sťažovateľovej žalobe o určenie vlastníckeho práva. Závery všeobecných súdov o dobromyseľnosti žalovanej boli v tomto prípade predčasné, pretože neboli podoprené relevantným dokazovaním, a vo vzťahu k samotnému rozhodnutiu boli aj nadbytočné a alibistické, pretože podľa konečného záveru súdov bola predmetná zmluva o zabezpečovanom prevode práva platná. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo zo strany

súdob zbytočné špekulovať o dobromyseľnosti žalovanej práve pre prípad neplatnosti predmetnej zmluvy.

25. Ústavný súd preto zastáva názor, že krajský súd v napadnutom rozsudku zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, čím ako súd odvolací poskytol právam sťažovateľa dostatočnú ochranu. Napadnutý rozsudok krajského súdu nie je v rozpore s aplikovanou právnou úpravou a nepopiera ani jej zmysel, obsahuje dôveryhodný opis skutkového stavu a zrozumiteľné zdôvodnenie právnych záverov. Ústavný súd preto považuje napadnutý rozsudok krajského súdu z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný a za takýchto okolností nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie jeho skutkových a právnych záverov.

26. Porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ založil výlučne len na porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie, preto ak ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohol v takomto prípade dospieť ani k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy. Navyše ak sa na základe platného právneho úkonu a za splnenia všetkých relevantných zákonných náležitostí prevedie vlastnícke právo, ochrana vlastníckeho práva svedčí aktuálnemu vlastníkovi (ktorým podľa právoplatného deklarátorného rozhodnutia všeobecného súdu nie je sťažovateľ, pozn.).

27. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základnými právami podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

28. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nevytýkal najvyššiemu súdu žiadne konkrétne okolnosti, iba mu všeobecne vyčítal arbitrárnosť a nedostatok riadneho odôvodnenia.

29. Napriek tomuto obsahovému nedostatku ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

30. Najvyšší súd v napadnutom uznesení preskúmal procesnú prípustnosť dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a uviedol:

„Žalobca v dovolaní právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP nenaformuloval dostatočne jasne, zreteľne a určilo. Textu dovolania chýba totiž jasné vymedzenie toho, čo je otázne. Žalobca v texte totožnom s textom odvolania uvádza skutkové okolnosti. Predmetný text ani v spojitosti so zvyšnými časťami dovolania (poukaz na dve rozhodnutia odvolacieho súdu) neumožňuje posúdiť, akú otázku považoval žalobca za významnú z hľadiska prípustnosti (dôvodnosti) dovolania, keď navyše neuviedol ani jedno rozhodnutie odvolacieho súdu, od ktorého sa mali súdy nižších stupňov odkloniť...

Povinnosť špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd - podľa názoru dovolateľa - odklonil (§ 421 ods. 1 písm. d) CSP), znamená okrem iného povinnosť bližšie konkretizovať rozhodnutie (rozhodnutia) odvolacieho súdu,

ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesné neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. akoi. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 78/2017).“

31. Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť, že najvyšší súd svoj záver o tom, že sťažovateľ nevymedzil právnu otázku, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (čo bolo rozhodujúce pre posúdenie prípustnosti dovolania, pozn.), primeraným spôsobom odôvodnil a tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone.

32. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť,

či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňoval, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

33. Rovnako ako v predošlej časti (bod 26 odôvodnenia tohto uznesenia) porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ odôvodnil výlučne len porušením jeho práva na spravodlivé súdne konanie, preto ak ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohol v takomto prípade dospieť ani k porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy.

34. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2019